

**Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei
Praecepta Pars ...**

Tractatus I. Prooemialis De Principiis communibus Doctrinae Moralis,
Conscientia, Actu Humano, Et Peccato In Genere

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Subsectio IV. Qualiter Voluntas humana conformanda sit cum voluntate
divina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59488](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59488)

ficandi, orandi, &c. inter Religiosos proportionaliter distribuere potest, & debet: adeò ut Religiosus juxta intentionem à Superiore præfixam non celebrans, orans, &c. graviter peccet pro ratione materiæ, non tantum contra legem naturalem gratitudinis erga Benefactores, sed etiam contra obedientiam erga Superiores, qui ratione voti obedientiæ disponere possunt non tantum de omnibus actibus externis Religiosi, sed etiam de internis illis, qui ad observationem Statûs ac Professionis spectant, ut supra etiam num. 35. notatum fuit.

SUBSECTIO IV.

Qualiter Voluntas humana conformanda sit cum voluntate divina.

SUMMARIUM.

1. Proponitur status difficultatis.
2. Sanctum quidem & meritorium est voluntatem nostram conformare cum divina in volito formali, volendo, quidquid, & quâ ratione DEUS ipse vult.
3. Ad id tamen non semper positivè tenemur, in volito sive materiali, sive formali;
4. Imò ne negativè quidem in volito materiali, quin illud affectu simplici, & sub alia ratione semper licitè nolle possimus.
5. Ac etiam efficaciter, quoties objectum recta ratione est nolibile, & nobis de voluntate Dei efficaci absoluta, & antecedente circa illud non constat, esto constaret de voluntate ejus subsequente tantum.

Certissimum est, voluntatem in rectè agendo
necessariò debere esse conformem voluntati
divinæ præcipienti, vel prohibenti aliquid: du-
bium

bium autem non parvi momenti est, qualiter voluntas nostra conformanda sit divinæ voluntati solum volenti, vel permittenti aliquid: aut in *volito materiali*, ut scilicet voluntas nostra velit id quod divina; aut in *volito formali*, ut scilicet voluntas nostra velit aliquid sub eadem ratione, quod illud vult voluntas divina. Quæstionem multiplicem unâ assertionem conglobatâ brevissimè solvo more consueto.

ASSERTIO IX.

Licitum, sanctum, & meritorium est, voluntatem nostram omnimodè conformare cum voluntate divina in *volito formali*, volendo scilicet, quidquid, quâ ratione Deus ipse vult: non tamen semper nemur positivè in *volito*, seu *materiali*, seu *formali*, neque etiam negativè in *volito materiali*, illud nunquam liceat nolle; sed semper affectu complaciti, & sub alia ratione licitè possumus nolle, si efficaciter, quoties objectum rectâ ratione est possibile, & nobis non constat de voluntate Dei esse absoluta, & antecedente circa illud. Assertio multiplex more solito explicatur breviter. Cap. si possis, sin minus, transi.

§. I.

§2 **L**icitum, sanctum, meritorium, atque propriè actionis est, voluntatem nostram omnimodè conformare cum voluntate divina in *volito formali*, volendo scilicet, quidquid Deus vult, eadem ratione, quâ ipse vult. Certum apud omnes, quod voluntas divina est infallibilis honestatis, quæ

potest velle malum, ideoque quidquid est à DEO
 volitum, quatenus ab eo volitum, necessario sem-
 per bonum ac honestum est, imò consideratis
 omnibus semper melius, quàm oppositum: ergo
 non tantum licitum, sed etiam sanctum, merito-
 rium, atque perfectionis est, juxta quod oramus
 à Christo edocti verbo & exemplo: *Fiat voluntas*
tua, omnimodis conformare voluntatem no-
 stram cum divina in quocunque *volito formali*,
 quin etiam in omni *volito materiali*, secundum
 se rectà ratione volibili, duobus solummodo exce-
 ptis, scil. omni malo culpæ, & malo pœnæ pro-
 ximi. Nam permissionem peccati proprii, vel
 alieni à DEO volitam, licitè quidem & ipsi possu-
 mus velle, & approbare formaliter, eâ nimirum
 ratione, quâ id DEUS vult, & permittit, materia-
 liter tamen secundum se id velle non possumus, sed
 nolle semper obligamur peccatum. Similiter
 malum pœnæ à Deo volitum proximo, imò ipsam
 æternam damnationem reprobis, formaliter eâ
 ratione, quâ à Deo volita sunt, & nos velle possu-
 mus, sic enim sunt absolutè bona: at verò ipsa
 mala materialiter, secundum se, etsi à Deo volita,
 nos tamen proximo velle non possumus, multò
 minus facere: quia illud contra charitatem, hoc
 autem esset contra justitiam. Unde in illud Prov.
 1. *Ego quoque in interitu vestro ridebo*, eleganter
 D. Bernardus *serm. 8. in Psalm.* Qui habitat;
 scribit. *Quid in insipientium interitu credimus Sa-*
pientie placitum, nisi justam suam dispositio-
nem? Sanè quod Sapientie tunc placuit, sapienti-

bus quòque placere necesse est universis. Non quòd
 immanitate quòdam crudelitatis in ipsa ulciscuntur
 complacent; sed modus ipse pulcherrimus, divi-
 na ordinationis, ultra quam dici potest, oblectat.
 Hæc Sanctus.

§. II.

13 **N**on tamen tenemur positivè semper volun-
 tatem nostram conformare cum divina in
 re seu materiali, seu formali; quia nullum habet
 mus præceptum affirmativum nobis imponens
 ut actu semper velimus, vel approbemus id, quod
 ratione, quod, & quâ ratione DEUS vult: nisi
 negativè solum quoad volitum formale: ut scilicet
 positivè non nolimus, vel improbemus aliquid
 DEO volitum eâ ratione, quâ à DEO volitum est.
 Ratio dicta est. Quia quidquid vult DEUS, necesse
 est fieri sub ratione boni & honesti, atque ad
 nem bonum, secundum regulam divinam suam pro-
 videntiam: atqui voluntas nostra nunquam potest
 nolle aliquid sub ratione boni, & honesti, seu ad
 nem bonum, præsertim secundum divinam pro-
 videntiam: quo sensu verum est vulgatum illud
 dictum (mihî incertum, quo loco) D. Augustini
Impius est, cui non placet divina providentia. In-
 tellige: cui non placet contrariè per displicentiam
 positivam: non autem cui non placet negativè
 tum, qui scilicet actualem de divina providentia
 complacentiam non habet: hoc enim per se
 nullâ lege requiritur.

§. III.

Non negativè quidem tenemur voluntatem nostram conformare cum divina in volito materiali, ut illud nunquam liceat nolle, sed semper affectu simplici, & sub alia ratione licite possumus nolle. Communis DD. cum S. Thoma. I. 2. q. 19. art. 10. Ratio est. Quia semper licite possumus nolle malum, quò tale est, nisi aliquid obstat: sed volitum à DEO, quantumvis efficaciter, & sub ratione optima, sub alia tamen ratione potest nobis esse malum, vel disconveniens, ut mors, tormenta, calamitas, morbi, & quodvis malum poenæ; ergo volitum à Deo materiale, sub alia ratione mali nobis propositum affectu simplici nolle semper possumus, etsi non semper affectu efficaci. Quinimò talis nolitio simplex sub hac ratione mali, actu potest stare cum volitione absoluta efficaci illius objecti secundum illam rationem, quò à Deo est volitum. Patuit manifeste in ipso Christo orante in horto; *Pater, si possibile est, transcat à me calix iste: veruntamen non mea, sed tua voluntas fiat*: aperte ostendit, se quidem voluntate simplici inefficaci, & conditionatâ nolle ac abhorrere passionem, & mortem, tanquam malum naturæ; at vero voluntate absolutâ, & efficaci se omninò esse conformem voluntati divini Patris: *non mea, sed tua voluntas fiat*. Sic D. Paulus ethi benesciverit, Deum velle ipsum diutiùs vivere, at tamen affectu simplici contrario suspirabat: *Cupio dissolvi, & esse cum Christo*. Quo sensu dixit D. Augustinus *Enchiridii c. 101. 3.*

X 5

Ali.

Aliquando bonâ voluntate homo vult aliquid
 quod Deus non vult: tanquam, si bonus filius
 vult vivere, quem Deus bona voluntate vult
 Nec contradicit idem in Psalm. 35. sic scribitur
 Si, quando sanus es, dulcis est voluntas; & quando
 egrotas, amara est voluntas, non rectior est
 Quare? Quia non vis voluntatem tuam dirigere
 ad voluntatem Dei, sed eam vis curvare ad
 Hæc Augustinus: sed manifestè loquens de
 tione absoluta, & excludente volitionem ab
 tam conformem voluntati divinæ, ut significat
 ipsa verba: non vis, &c. Neque his obstat
 hensus divina Samuelis lugentis reprobationem
 Saulis sibi revelatam: Usque quò tu luges Sa
 enim ego abiecerim eum. Respondent enim
 lens. & Tyrannus noster ad illum locum: Verba
 la Dei ad Samuelem, non fuisse reprehendentia
 sed monentia, ne fortè Samuel putaret, revelatam
 sibi reprobationem Saulis esse tantum commu
 toriam, ut solent esse ejusmodi revelationes,
 non absolutam. Ulterius

§. IV.

¶ Quandoque non constat nobis de voluntate
 Dei efficaci absoluta & antecedente
 constaret nobis Deum aliquid velle efficaciter
 luntate tantum consequente, seu ex suppositione
 consensu, vel cooperatione, possumus adhuc
 nolle etiam efficaciter, quando nimirum ob
 rectâ ratione est volibile, ut maxime est in
 peccatum, & damnatio aeterna. Communis Theo
 logorum apud Vasquez. hic disp. 72. c. 3. Rati

est. Quia tunc Deus non vult illud efficaciter absolute, sed solum supposito nostro consensu, vel cooperatione: ergo non contra voluntatem ipsius, ut illud, quantum in nobis est, nolimus, & fugiamus. Exemplum habes in Apostolo Petro, cui Christus Dominus asseveranter prædixit peccatum trinæ negationis: *Amen dico tibi, quia in hac nocte, antequam gallus cantet, ter me negabis*: Matth. 26. Constabat ergo permissionem illius peccati à Deo defacto esse volitam: at quia non erat volita voluntate absolutâ & antecedente, sed voluntate consequente ex præviso, & supposito consensu & operatione Petri, ideo Petrus recte efficaciter voluit contrarium, dicens *ibidem*: *Etiamsi oportuerit me mori tecum, non te negabo*. Alioquin Petrus simpliciter fuisset perplexus, ut quidquid voluisset, necessario peccasset: Si enim noluisset, peccasset contra divinam voluntatem peccatum permittentem: si autem voluisset, peccasset contra eandem voluntatem, & legem divinam peccatum prohibentem: consequens est falsum: ergo, &c. Unde sequitur. Quod si cui divinitus revelata esset finalis reprobatio, & damnatio propria, nihilominus adhuc, non tantum licite posset, sed etiam teneretur efficaciter nolle, & conari in contrarium ad evitanda peccata, & impediendam reprobationem. Quia reprobatio revelata ante mortem est actus divinæ voluntatis consequentis tantum ex suppositione propriæ cooperationis, & finalis impœnitentiæ: & quia per talem revelationem reprobationis ab homine neque

neque libertas, neque obligatio ad bene agendum tollitur, ideo homo adhuc manet, & potest obligatus ad bene agendum, & vitandum est peccatum. Veruntamen talem propria damnationis certam revelationem, divinæ Sapientia Bonitati repugnare, piè ac verosimiliter opus est. S. Bonaventura in 1. d. 48. in expositione in Magistri. Eadem ratione dicendum, si velata esset reprobatio aliena, adhuc liceret orare, eum corripere, ad bonum impellere tempore vitæ. At verò pro defectu jam damnato non licet amplius orare secundum omnes. S. Augustino l. 21. De Civitate Dei, 24. Quod licet damnatio nulli volita sit absolute voluntati antecedenti, sed tantum voluntate consequente ex suppositione peccati mortalis, & impossibilitate finalis in transitu vitæ: posito tamen eo peccato finali in morte peccatoris, decretum damnationis transit in antecedens, & absolute voluntati. Universaliter autem, quodcumque constat Deum aliquid velle voluntate efficaci absolute antecedente, independenter à consensu, vel cooperatione voluntatis nostræ, constat, nunquam potest nobis esse voluntate absoluta, & efficaci vel contrarium sub quacunque ratione. Et est stultum sanè esse nolle efficaciter, quod Deum constaret efficaciter velle? talis enim voluntas excludit intentionem impediendi voluntatem Deum efficacem, & consequenter destruendi voluntatem eius, Omnipotentiam, & Immutabilitatem. Absint insaniæ istæ falsæ à nostris Actibus Humanis.

semper recta ratione, & secundum voluntatem Dei dirigendis in ultimum nostrum.

**FINEM
DEUM OPT. MAX.
AMEN.**

CAPUT IV.

DE

PECCATI

Natura, Distinctione, & Divisionibus.

Peccatum, generalissimè sumptum, est defectus voluntarius creature rationalis contra legem DEI. Sive, ut definit Valentia tom. 2. disp. 6. q. 1. Est defectus quidam voluntarius perfectionis debitæ ex lege Dei, ad consequendam beatitudinem. Dividitur in *originale*, & *personale*: & hoc in *actuale* & *habituale*. Peccatum originale definitur: *Privatio iustitiæ, & sanctitatis debita inesse singulis ex pacto facto à Deo cum Adamo*. Peccatum personale, & actuale dicitur, quod propria operantis voluntate committitur. Peccatum habituale vocatur, quod post actuale, per modum habitualis defectus, & maculæ in anima perseverat, donec remissione deleatur. Peccatum personale, & actuale tantum est considerationis
Theo-